

POSTANOWIENIE

26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 26 czerwca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J.Z.

przeciwko R. AG w W. Oddział w Polsce z siedzibą w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej R. AG w W. Oddział w Polsce z siedzibą w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z 30 listopada 2023 r., V Ca 1592/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany R. AG w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, którym oddalono apelację skarżącego od wyroku Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o zapłatę z powództwa J.Z.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał sześć przyczyn kasacyjnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c. Cztery z nich dotyczyły występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a dwa – potrzeby wykładni przepisów budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Natura obu wspomnianych przyczyn kasacyjnych była już przedmiotem bardzo licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego i została szczegółowo omówiona m.in. w postanowieniu SN z 28 marca 2025 r., I CSK 703/24, wydanym w sprawie z udziałem pozwanego.

Pierwsze cztery przyczyny kasacyjne wskazane przez bank nie istnieją w sprawie w tym sensie, że ujęte w nich kwestie prawne zostały już rozstrzygnięte. Choć sformułowane na s. 5-6 i opisane szerzej w dalszej części skargi wątpliwości dotyczące problematyki kredytów powiązanych z kursem waluty obcej są obiektywnie istotne, a dawniej rzeczywiście budziły poważne wątpliwości, to obecnie należy uznać je za wyjaśnione – w kierunku odmiennym od oczekiwanego przez pozwanego – dzięki uchwale Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Wobec braku podstaw do podjęcia działań unormowanych w art. 88 § 1 u.s.n., przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Najwyższy pozostaje przy tym, na mocy art. 87 § 1 u.s.n., związany stanowiskiem wyrażonym w sentencji tego orzeczenia. We wspomnianej uchwale szeroko umotywowano zajęte w niej stanowiska, toteż powtarzanie obecnie tej argumentacji należy uznać za zbędne.

Piąta wskazana przez bank przyczyna kasacyjna, odnoszona do dopuszczalności stosowania art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. w sytuacji, w której – jak twierdzi bank – umowa została wykonana wskutek dokonania pełnej spłaty kredytu, nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego. Wypada przypomnieć, że sankcja

z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. działa *ex tunc* oraz *ex lege* (zob. uchwałę – 7 – SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21). Jeżeli zatem określona wadliwość postanowień umowy prowadzi do jej nieważności, to stan taki istnieje od początku. Nie mogłoby go zatem zmienić rzekome „wykonanie umowy” (rzekome, gdyż z uwagi na nieważność umowy nie powstało zobowiązanie, które miałoby być przedmiotem wykonania). Fakt zapłaty kwot na rzecz banku nie mógłby również, w opisanej sytuacji, prowadzić do pozbawienia konsumenta możliwości dochodzenia zwrotu świadczeń spełnionych nienależnie na rzecz banku.

Ostatnia, szósta przyczyna kasacyjna, związana była z problematyką dopuszczalności skorzystania przez bank z prawa zatrzymania w razie uznania, że zawarta przezeń z konsumentem umowa kredytu jest nieważna (nie wiąże stron) z uwagi na zawarcie w niej postanowień, o których mowa w art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. Problem ten, podobnie jak poprzednie, cechował się dawniej doniosłością i istotnie wywoływał rozbieżności w orzecznictwie. Zostały one jednak usunięte. W świetle uchwały – 7 – SN z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24, podobnie jak (odmiennie uzasadnionej) uchwały – 7 – SN z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23, jest jasne, że pozwanemu nie przysługiwało prawo zatrzymania. Co więcej, wniosek taki wynika z prawa Unii Europejskiej (zob. wyrok TSUE z 14 grudnia 2023 r., C-28/22, oraz postanowienie TSUE z 8 maja 2024 r., C-424/22).

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi nie wynika, by zachodziły określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przyczyny kasacyjne, co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł]

